

ЗВІТ

про проведення науково-практичної конференції кафедри української та іноземних мов «Інноватика в навчанні та викладанні мов у закладі вищої освіти спортивного профілю», яка відбулася 15 лютого 2021 року

Конференція відбулася в ауд. 2.213. У роботі конференції взяло участь 17 викладачів кафедри. У програмі було передбачено 9 доповідей викладачів. Під час проведення конференції було висвітлено актуальні питання дидактичного та педагогічного спрямування, такі як інноваційні технології освітнього процесу у ЗВО спортивного профілю; особливості вивчення спортивної лексики; використання сучасних інформаційних та мобільних технологій на заняттях з української та іноземних мов; дидактична система організації самостійної роботи студентів. Також були розглянуті питання перекладацького і лінгвістичного характеру – фразеологічні звороти у спортивній термінології; лексичні особливості української спортивної мови тощо.

На конференції були представлені такі доповіді, як:

- *Особливості вивчення англійської футбольної лексики в середовищі не носіїв мови*, доповідач – викладач кафедри української та іноземних мов Національного університету фізичного виховання і спорту України, *Литвиненко С.Г.* – ознайомила присутніх з особливостями англійської футбольної лексики, наголосивши на тому, що в переважній більшості Інтернет джерел можна знайти переклад далеко не всіх тих лексичних одиниць, що їх вживають англомовні коментатори, хоча професійне зростання фахівців в галузі футболу вимагає певних компетенцій, які можуть бути набуті лише шляхом аналізу англійської футбольної аналітики, сповненої лексики, що не потрапила до словника в силу своєї специфіки. Саме знання цієї специфіки і бракує не носіям мови під час укладання футбольних словників. Крім того, не вистачає досвіду розпізнавання такої лексики у мовному контексті, тобто йдеться про суттєвий брак або й відсутність практики читання й перекладу коментарів та аналітичних оглядів англомовних експертів, слухання випусків BBC та різноманітних англійських радіо-шоу, присвячених футболу. У доповіді робиться висновок про те, що вивчення студентами спортивних ВНЗ лексичних особливостей мови футболу, безумовно стане однією зі складових професійного зростання.

- *Використання хмарних технологій як головного інструменту дистанційних навчальних технологій у вищій школі*. Доповідач – ст. викладач кафедри української та іноземних мов Національного університету фізичного виховання і спорту України, *Марусяк В.В.* - зосередила увагу слухачів на тому, що у зв'язку з необхідністю забезпечити організацію освітнього процесу шляхом використання технологій дистанційного навчання, за короткий період часу керівникам на науковим працівникам закладів вищої освіти довелося кардинально

реорганізувати освітній процес вносячи зміни в розклад, освітні навчальні програми та методики викладання дисциплін, щоб адаптувати їх до дистанційного навчання, яке передбачає постійне використання інформаційних технологій та сервісів. Як показала практика, що он-лайн месенджери та електронна пошта не можуть повністю задовольнити повномасштабні потреби освітнього процесу у вищій школі і виникла потреба використання сервісів хмарних технологій та переходу до якісних систем управління навчанням Google Classroom, Canvas, Moodle, тощо. Використання нових інформаційних технологій розглядається як один з ефективних методів дистанційного навчання. Останнім часом все більшої популярності набули так звані хмарні технології, які дозволяють створювати цілі системи для самостійної, дистанційної роботи здобувачів вищої освіти. У доповіді викладені технічні можливості безкоштовного додатку *Google Sites* для створення інформаційного сайту для розміщення на одному ресурсі контент різного виду, включаючи відеозапис, календарі, презентації, прикріплені файли, текст та легко надати доступ на перегляд та редакцію групі людей, організації.

- *Діалогічне мовлення – основний вид мовленнєвої діяльності при вивченні іноземної мови.* Доповідач – ст. викладач кафедри української та іноземних мов Національного університету фізичного виховання і спорту України, *Гришук І.А.* - зазначила, що однією з головних проблем практичного навчання іноземних мов сьогодні є низький рівень сформованості комунікативних умінь, і важливого значення набуває необхідність вирішення саме цього завдання, а також осмислення тих психолінгвістичних явищ, які лежать в основі формування цих умінь. Актуальність даної проблеми також визначається життєвою необхідністю спілкування в сучасних умовах. Сьогодні однією з актуальних проблем є навчити спілкуватись іноземною мовою, але їй досі недостатньо уваги приділяється навчанню діалогічного мовлення, що є однією з основ комунікативної методики. У доповіді розглядаються особливості навчання студентів діалогічного мовлення, система вправ з розвитку навичок діалогічного мовлення.

- *Використання резервній лінії паралельного навчання для формування готовності учнів до самостійної навчальної діяльності.* Доповідач – викладач кафедри української та іноземних мов Національного університету фізичного виховання і спорту України, *Кулаєва З.А.* - розкрила суть педагогічних умов формування готовності учнів до самостійної навчальної діяльності, розглянула характеристики рівнів іншомовних знань в контексті діяльності учня, розкрила зміст резервної лінії паралельного навчання, представленої у вигляді програмованої позааудиторної навчальної системи в режимі самостійної роботи студентів, Доповідач також представив розроблену систему інтеграції спеціальних та лінгвістичних дисциплін з опорою на програмовану форму навчальної та виховної діяльності, поділилась досвідом навчання в рамках запропонованої моделі самостійної роботи студентів, здійснення диференціації учнів за індивідуальним типом діяльності, навчання проблемного, концептуального мислення. Автор зазначив, що запропоновані форми проміжного і підсумкового контролю самостійної роботи через вирішення проблемних завдань в ході індивідуального і групового обговорення, дискусії, ділової гри

мобілізує весь обсяг отриманих знань, переводячи їх в фазу абстрактного сприйняття. Запропонована модель організації самостійної роботи студентів побудована по структурній схемі, що складається з декількох циклів, які здійснюють опосередкований перехід від аудиторного форми до позааудиторної. Альтернативна лінія паралельного навчання передбачає комплекс різних засобів навчання, що визначаються особливостями сприйняття учнів. Це задовольняє обов'язковим умовам побудови системи в режимі навчання, так як передбачає відповідність віковим та іншим психофізіологічних можливостей сприйняття навчального матеріалу.

• *Фразеологічні звороти як нерозривна складова спортивної термінології.* Доповідач – викладач кафедри української та іноземних мов Національного університету фізичного виховання і спорту України, *Назаренко Н.Г.* – зосредила увагу слухачів на українські фразеології як невичерпному джерелі збагачення фахової мови і спортивного термінотворення. Саме у фразеології найяскравіше виявляється національна специфіка мови. Фразеологічні одиниці найвиразніше передають дух і неповторну красу мови, яку витворив народ протягом віків для потреб спілкування в усній та писемній формах. Багато фразеологізмів своїм походженням пов'язані з професійною діяльністю людей. Часто фразеологізм відтворює дійсність глибше, ніж окрема, синонімічна йому лексема. Підбір й тлумачення фразеологізмів має велике значення не тільки для теоретичного усвідомлення мови, а й для щоденної практики, зокрема використання їх у професійному мовленні поряд з окремими термінолексемами. Без достатнього знання фразеології не може обійтись ні педагог, ні тренер, видавець, журналіст, коментатор, перекладач. Без знання фразеології не може бути досконалого знання мови в цілому. Часто досить одного-двох фразеологізмів, щоб розповідь спортивного коментатора або журналіста набула особливої виразності, гнучкості, експресивності та яскравої мальовничості, чого, на жаль, нерідко бракує. Тому під час викладання української мови у вищих навчальних закладах ні в якому разі не можна оминати фразеологію. Без неї не може бути багатой і соковитої мови. Фразеологія – це її окраса, виразова сила та образність.

• *Використання сучасних інформаційних технологій на заняттях з української мови за професійним спрямуванням.* Доповідач – викладач кафедри української та іноземних мов Національного університету фізичного виховання і спорту України, *Вакулович Л. Л.* – розповіла про те, що ефект непередбачуваності роботи, мобільність викладача і розумна діджіталізація в освіті як нові методи та підходи до навчання завжди урізноманітнюють практичне заняття, привертають увагу, зацікавлюють і далі сприяють активній роботі студента. Якісна перебудова навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі неможлива без удосконалення традиційних підходів та методів навчання, докорінного оновлення змісту мовної освіти та запровадження ефективних технологій навчання. Сучасна освіта орієнтує майбутнього фахівця на успішне майбутнє. Тому так важливо для викладача вчити студентів визначати проблеми, бачити шляхи їх розв'язання, альтернативно розглядати різні точки зору, відповідально приймати рішення, прагнути саморозвиватися та самовдосконалюватися. Реалізації цих завдань

сприяють заняття української мови з використанням технології критичного мислення. Найперспективнішим напрямком формування критичного мислення є проведення інтерактивних форм та методів навчання: дискусій, ділових ігор, тренінгів тощо, що дають можливість використання резервних можливостей студентів і ведуть до саморозвитку, самоосвіти, тобто від управління до самоуправління. В якості методів ситуаційного навчання розглядались кейс-метод, відеореєструє, «мобільне навчання», інтерактивні методи, фоторепортаж, дистанційне навчання.

• *Особливості лексики української руханки.* Доповідач – викладач кафедри української та іноземних мов Національного університету фізичного виховання і спорту України, *Ткаченко Т. І.* - розповідала про спортивне гартування, яке передбачає регулярні тренування, здебільшого повторювані й одноманітні, які мають стати звичкою. Щоб цього досягти, необхідно призвичаїти людину змалечку. Проте організувати дітей у щоденному виховному процесі можна тільки за допомогою інтересу, вигадки та гри. Однією з таких яскравих знахідок є зообрази, які виявляються у залученні фаунонімів у «руханковий» лексикон. Проаналізувавши фауноніми в лексиці української руханки, можна стверджувати: послуговуючись анімалістичною лексикою, вихователь привчає дитину до важливості щоденних фізичних вправ, необхідних для розвитку тіла (сила, загартованість, розуміння власних переваг і недоліків), мозку (пам'ять, спостережливість, асоціативне і креативне мислення), душі (бережне ставлення, повага й увага до природи, комунікація та консолідація) та духу (витривалість, зосередженість, самостійність, гідність).

Формування культури мовлення та мислення у студентів немовних ЗВО. Доповідач – ст. викладач кафедри української та іноземних мов Національного університету фізичного виховання і спорту України, *Шепелюк В.Л.* - розповідала про проблему розвитку особистості у площині парадигми гуманізації освіти. Гуманістична концепція виключає безособистісний підхід до науки, от люди і намагаються знайти істину на шляхах пошуку смислу людського буття, самоактуалізації творчості, свободи вибору, цілісності, інтегративності мислення і переживань, здатності керувати власним розвитком. Гармонія раціонального та емоційного факторів у процесі пізнання є фундаментом справжнього мистецтва володіння словом, адже почуття - це духовна енергія того, що ми називаємо життям переконань, яке виявляється в яскравих, морально насичених вчинках. Істина стає переконанням, коли вона є дорогою серця, а відбиття знань у емоціях - важлива умова переходу знань у переконання, умова становлення переконаності та світогляду.

• *Особливості вивчення та перекладу англійської спортивної лексики неносіями мови.* Доповідач – ст.викладач кафедри української та іноземних мов Національного університету фізичного виховання і спорту України, *Шматюк А.І.* – висвітлила питання запозичення і функціонування спортивної лексики. В англійській мові, як і в будь-якій іншій іноземній мові, значна кількість спортивної лексики запозичена з інших мов (в більшості, з французької, німецької, японської та китайської), до того ж, деякі слова і терміни застосовуються

одночасно в кількох видах спорту, маючи тотожне або і зовсім інше значення. Надзвичайна складність роботи зі спортивною лексикою на англійській мові породжує необхідність всебічної і безперервної взаємодії між спеціалістами різних сфер: лінгвістів, філологів, спортсменів, коментаторів, для успішної і ефективної систематизації отриманих знань і навичок перекладу, а також удосконалення методів і прийомів їх передачі усім бажаючим.

**Заступник зав. кафедри
з науково-дослідної роботи,
доцент кафедри, канд. пед. наук**

І.О. Шестопалова

**Зав. кафедри,
доцент, канд. філ. наук**

Т.Г. Лук'янець